

GUPTA
STRATEGISTS

Maatwerk daginvulling buiten verpleeghuis voor jonge mensen met dementie

Rapport - Opties voor structurele bekostiging

12 september 2024

Dit rapport is uitsluitend bestemd voor gebruik door de cliënt. Niets uit dit rapport mag worden verspreid, geciteerd of gereproduceerd voor distributie buiten de eigen organisatie zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Gupta Strategists. Dit materiaal werd gebruikt door Gupta Strategists tijdens een mondelinge presentatie, en is niet het volledige verslag van de gevoerde discussie.

Aanleiding | Voor jonge mensen met dementie draagt daginvulling buiten het verpleeghuis bij aan kwaliteit van leven

“Door blijven werken als thuis wonen niet meer lukt”

Maatwerk daginvulling buiten verpleeghuis voor jonge mensen met dementie biedt uitkomst voor cliënten en hun naasten

- In het Drentse project “door blijven werken als thuis wonen niet meer lukt” sluit men in het verpleeghuis aan bij de structuur zoals het thuis was qua externe daginvulling, zo behoudt iemand zijn daginvulling/werk
- Het project heeft een positieve impact op kwaliteit van leven van jonge mensen met dementie en hun naasten
- De provinciale subsidie die het project financierde loopt dit jaar af, er is nog geen zicht op nieuwe financiering

Situatie voorheen

Na opname in het verpleeghuis blijft iemand in beginsel de hele dag in het verpleeghuis

- Vanaf de opname wordt dagbesteding binnen het verpleeghuis georganiseerd
- Met de verhuizing verliezen cliënten dus ook hun vertrouwde structuur, daginvulling en contacten daar, hun participatie in de maatschappij stopt
- Gevolg is een verlies aan zingeving, gepaard met een verhoogd risico op depressiviteit of onaangepast gedrag
- Dit raakt deze doelgroep extra aangezien het om mensen gaat die nooit gepensioneerd zijn geweest, zij hebben andere behoeftes qua dagbesteding dan andere bewoners in het verpleeghuis
- Er bestaat geen structurele bekostiging om dagbesteding buiten het verpleeghuis voort te zetten

Aanleiding | De bekostiging van daginvulling buiten het verpleeghuis kent een aantal knelpunten

Huidige bekostiging

- Het zorgkantoor vergoedt dagbesteding vanuit het ZZP tarief voor VV5 of VV7 inclusief dagbesteding
- Deze vergoeding is gelijk voor alle cliënten in de ouderenzorg, er zijn geen aparte afspraken voor de doelgroep jonge mensen met dementie

Knelpunten bekostiging daginvulling buiten verpleeghuis

Het organiseren van dagbesteding buiten het verpleeghuis is duurder. Het verpleeghuis maakt kosten voor vervoer, inkoop van de externe dagbesteding, het begeleiden van cliënten en de afstemming met de dagbestedingslocatie.

De meeste ouderenzorgorganisaties geven het bedrag voor dagbesteding volledig uit binnen het verpleeghuis, o.a. aan AB en welzijn.

Dit betekent dat er ruimte gevonden moet worden in de kostenstructuur van het verpleeghuis om externe dagbesteding aan te bieden, bijvoorbeeld:

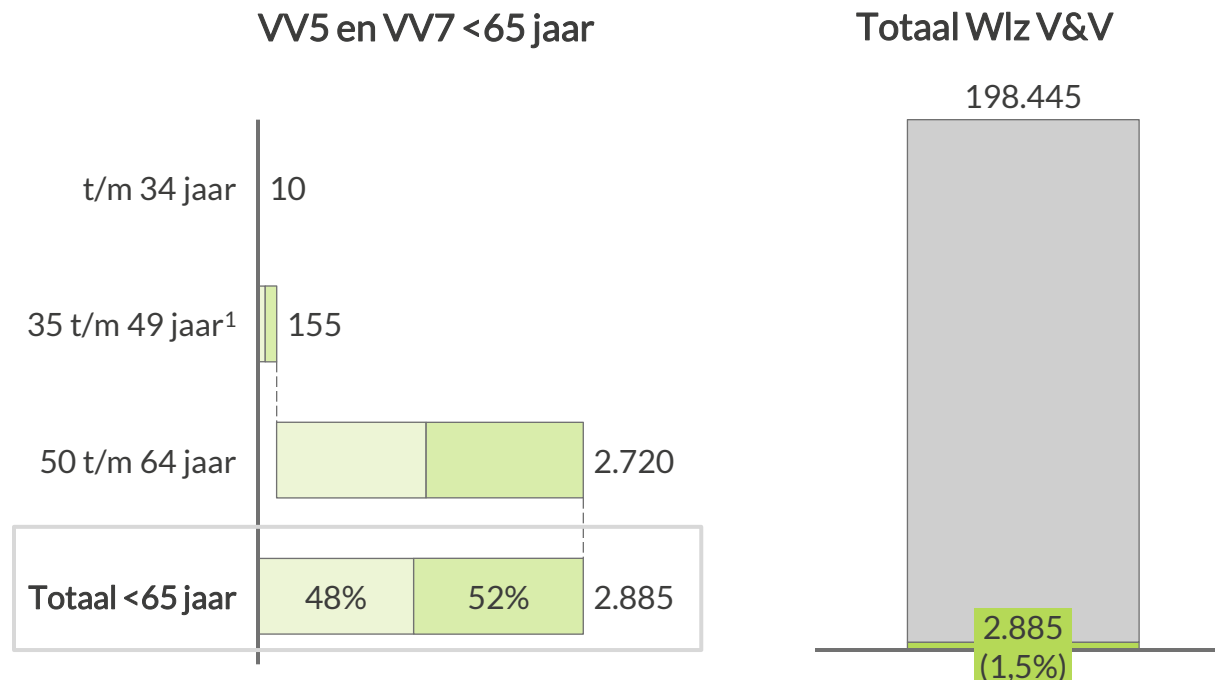
- Vanuit vastgoedrendement. Dit geldt voornamelijk voor zorgorganisaties met oud vastgoed.
- Door het zorgproces anders in te richten. In de praktijk zijn er vanwege de kleine doelgroep te weinig cliënten tegelijk naar dagbesteding om het rooster en de inzet van personeel hierop aan te kunnen passen.¹

Er is dus een financiële barrière voor het mogelijk maken van daginvulling buiten het verpleeghuis; dit verhoogt de kosten voor de ouderenzorgorganisatie, terwijl de dagvergoeding niet stijgt. Dit maakt de continuïteit van deze zorg kwetsbaar.

De doelgroep betreft mensen die voor hun 65e een Wlz-indicatie voor dementie hebben, dit is 1,5% van de totale V&V populatie in NL

Jonge mensen met een Wlz-indicatie die wijst op dementie in Nederland
[aantal op peildatum 1 april 2024]

VV5 VV7

De doelgroep jonger dan 65 jaar met VV5 of VV7 is 1,5% van de totale Wlz V&V populatie

Toelichting

Het initiatief maatwerk daginvulling buiten de muren van het verpleeghuis heeft als doelgroep jonge mensen met dementie die fysiek nog fit zijn, maar wel in het verpleeghuis wonen.

Deze mensen hebben een Wlz-indicatie, omdat zij blijvend behoefte hebben aan permanent toezicht of 24/7 zorg in nabijheid nodig hebben.

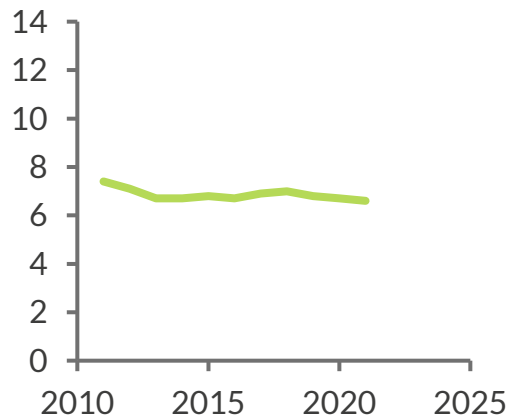
Mensen met dementie krijgen meestal een indicatie VV5 of VV7.

In Nederland zijn 2.900 mensen met een Wlz-indicatie voor dementie op jongere leeftijd, dit blijft vrijwel constant richting 2040

Prevalentie dementie is vrijwel constant

Gecorrigeerd voor de omvang en leeftijdsopbouw van de bevolking bleef de prevalentie tussen 2011 en 2021 vrijwel constant.¹

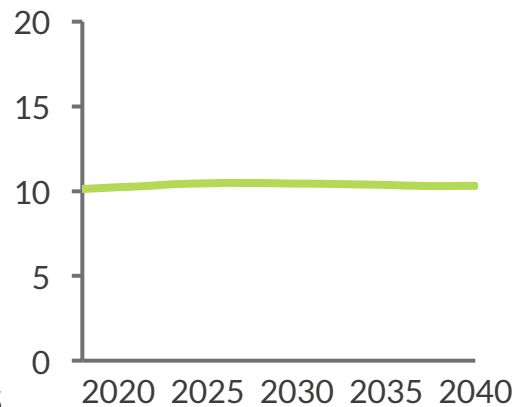
Prevalentie [# per 1.000]

Het aantal 20- tot 65-jarigen blijft relatief constant

De prognose voor de leeftijdscategorie 20-65 jaar laat beperkte groei zien.²

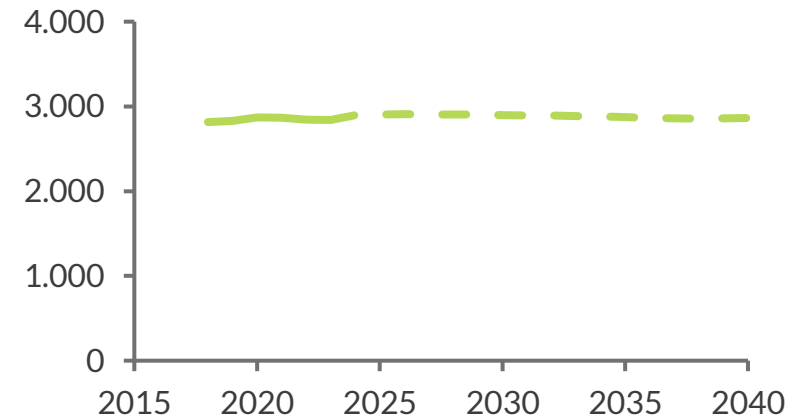
Inwoners 20-65 jaar [# in mln]

Aantal jonge mensen met dementie blijft naar verwachting gelijk

Het aantal jonge mensen met een Wlz-indicatie die wijst op dementie blijft op basis van deze twee trends vrijwel gelijk tot 2040.

Personen <65 jaar met VV5/VV7³

De laatste jaren wordt dementie op jongere leeftijd eerder gesignaleerd. Door meer bewustwording krijgen mensen eerder de juiste diagnose. Het vroegtijdig diagnosticeren kan ervoor zorgen dat het totaal aantal diagnoses komende jaren stijgt, dit effect is éénmalig.

Bronnen: 1) <https://www.vzinfo.nl/dementie/leeftijd-en-geslacht> 2)

<https://www.vzinfo.nl/bevolking/bevolkingsomvang#:~:text=Het%20aantal%20inwoners%20van%202023%20miljoen%20jongeren%20in%202070> 3) CIZ Databank Analyse Gupta Strategists. Dit betreft een onderschatting, mensen die op dit moment ouder zijn dan 65 jaar maar voor die leeftijd symptomen hebben gekregen zijn hier niet in meegenomen.

We zien zeven reële opties voor bekostiging van externe dagbesteding

Wijze van bekostiging	Toelichting
1 Afspraak zorgkantoor verwerkt in ZZP-tarief	Het zorgkantoor spreekt een opslag op het tarief af met zorgorganisaties die externe dagbesteding aanbieden
2 Meerzorg vanuit zorgkantoor	De extra kosten voor externe dagbesteding worden vergoed via een aanvraag voor meerzorg voor deze specifieke cliënten
3 Dagbesteding direct betaald door zorgkantoor	Verpleeghuis ontvangt een bedrag per ligdag <u>exclusief</u> dagbesteding, het zorgkantoor betaalt de dagbestedingslocatie rechtstreeks
4 Innovatie tbv nieuwe prestaties	Bekostiging vanuit landelijk Wlz-kader voor 'Beleidsregel Innovatie voor kleinschalige experimenten ¹ , aanvraag structurele betaaltitel
5 Subsidie vanuit gemeente/provincie	Gemeente of provincie stelt een jaarlijks bedrag beschikbaar vanuit verantwoordelijkheid voor maatschappelijke ondersteuning
6 Subsidie vanuit VWS	Één van de thema's van de Nationale Dementiestrategie 2021-2030 is de andere zorgbehoefte van jonge mensen met dementie ²
7 Fondsenwerving	Landelijke fondsen zoals Alzheimer Nederland kunnen benaderd worden om bij te dragen

Geen reële opties: Bekostiging vanuit de Zvw, Wmo of door cliënt zelf is niet toegestaan als cliënt zorg vanuit de Wlz ontvangt. In theorie zou de cliënt een bedrag aan het verpleeghuis kunnen overmaken zonder te vermelden dat dit voor dagbesteding is. We zien dit niet als haalbaar of wenselijk.

We evalueren gewenste en ongewenste effecten en haalbaarheid van financiering o.b.v. een set criteria

Criterium: de financieringsvorm...

*Stimuleert
het gewenste
effecten?*

1	Toegankelijkheid burger	I)	Biedt overal in Nederland gelijke toegang voor cliënten
2	Zekerheid voor zorgorganisatie	I)	Biedt financiële zekerheid voor langere termijn
		II)	Heeft eenduidige criteria per zorgorganisatie

*Voorkomt
het
ongewenste
effecten?*

3	Niet-geleverde zorg betalen	I)	Vermindert risico op niet geleverde of gebruikte zorg
4	Misbruik en toezicht	I)	Vermindert risico op misbruik, fraude en niet inkopen
		II)	Maakt toezichthouden gemakkelijk

*Is het
haalbaar?*

5	Implementatie (initieel)	I)	Vraagt beperkte aanpassing van wet- en regelgeving
		II)	Sluit aan bij bestaande inkoop-/organisatiemodellen
6	Uitvoering (structureel)	I)	Heeft (relatief) beperkte extra administratielast
		II)	Heeft (relatief) lage onderhouds-/beheerskosten

De gewenste effecten en haalbaarheid verschillen per bekostigingsoptie (1/3)

Wijze van bekostiging	Gewenste effecten	Ongewenste effecten	Haalbaarheid
1 Afspraak zorgkantoor verwerkt in ZZP-tarief	Voor alle cliënten in regio is toegang geregeld, biedt zekerheid over vergoeding voor zorgorganisatie	Het zorgkantoor heeft zicht op de geleverde zorg vanuit reguliere controletaak. Mogelijk wijkt afgesproken percentage af van aantal cliënten met externe dagbesteding.	Sluit aan bij de huidige wijze van inkopen met beperkte extra administratielast.
2 Meerzorg vanuit zorgkantoor	Niet mogelijk voor VV5 (meerderheid doelgroep), voor VV7 enkel als er 25% meer zorguren worden geleverd	Het zorgkantoor heeft zicht op de geleverde zorg en houdt toezicht dat afgesproken zorg geleverd wordt.	Vraagt extra administratie per aanvraag, eigenlijk bedoeld om tijdelijke extra zorg op te vangen voor individuele cliënten

De gewenste effecten en haalbaarheid verschillen per bekostigingsoptie (2/3)

Wijze van bekostiging	Gewenste effecten	Ongewenste effecten	Haalbaarheid
3 Dagbesteding direct betaald door zorgkantoor	Voor alle cliënten in regio toegang. Kosten voor evt. extra begeleiding en vervoer georganiseerd door het verpleeghuis niet gedekt	Door zorg direct aan dagbesteding te betalen is er geen risico op niet-geleverde zorg, zorgkantoor houdt toezicht	Gebruikelijk in de VG, maar niet in de V&V, vraagt beleidswijziging. Extra administratie nodig door dynamische zorgvraag
4 Innovatie ten behoeve van nieuwe zorgprestaties	Op korte termijn(3-5 jaar) bekostiging voor kleinschalig experiment, andere partijen kunnen hierbij aansluiten. Bij de evaluatie kan worden besloten om de betaaltitel op te nemen in de structurele bekostiging, dan is er toegang in heel Nederland.	Tijdens de experiment-periode is er nauw toezicht op de onderzoeksresultaten. Als er een structurele betaaltitel wordt toegekend valt dit onder de reguliere controletaak van het zorgkantoor.	Nodig om bij de NZa een experiment aan te vragen en een tussen- en eindevaluatie te verzorgen. Zodra een structurele betaaltitel is toegekend vraagt dit beperkte extra administratie om te declareren.

De gewenste effecten en haalbaarheid verschillen per bekostigingsoptie (3/3)

Wijze van bekostiging	Gewenste effecten	Ongewenste effecten	Haalbaarheid
5 Subsidie vanuit gemeente/provincie	Toegang verschilt per gemeente of provincie. Zorgorganisatie heeft geen toezegging van financiering op lange termijn.	Toezicht houden is lastig voor gemeente of provincie omdat zij daarvoor capaciteit en toegang tot cliëntgegevens nodig hebben.	Vraagt om subsidie-aanvraag naast het reguliere inkoopproces. Aanvraag moet per gemeente of provincie doorlopen worden.
6 Subsidie vanuit VWS	Landelijk voor alle cliënten dezelfde toegang. Subsidie moet na afloop van periode opnieuw worden aangevraagd.	Toezicht houden is lastig voor VWS omdat zij daarvoor capaciteit en toegang tot cliëntgegevens nodig hebben.	Vraagt om subsidie aanvraag naast het reguliere inkoop proces.
7 Fondsenwerving	Toegang afhankelijk van wervend vermogen zorgorganisatie, financiering is niet structureel.	Fonds kan geen toezicht houden op geleverde zorg, het is niet wenselijk dat zij cliëntgegevens ontvangen.	Vraagt om fondsenwerving. Hiervoor is extra capaciteit bij zorgorganisaties nodig.

De bekostigingsopties hebben voor- en nadelen, de meest gunstige en haalbare opties zijn via het zorgkantoor

Beoordeling financieringsvormen per criterium
[scores: + gunstig; - ongunstig; +/- gemiddeld]

		1 Toegang	2 Fin. zekerheid verpleeghuis	3 Niet- geleverde zorg	4 Misbruik en toezicht	5 Implementatie	6 Uitvoering
1	Afspraak in ZZP-tarief	+++	+++	-	+/-	+++	+++
2	Meerzorg	-	-	+++	+++	+	+/-
3	Zorgkantoor betaalt dagbest.	+++	+	+++	+++	+/-	+/-
4	Innovatie tbv nieuwe prestaties	+	+	+++	+++	+/-	+
5	Subsidie provincie of gemeente	+	+/-	-	-	-	+++
6	Subsidie vanuit VWS	+++	+/-	-	-	+/-	+++
7	Fondsenwerving	-	---	---	---	---	+/-